

КРАПКА НАД І ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

ДО

Української Гельсінської Групи

" 3 "

ПРИВОДУ ТАК ЗВАНОГО ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА

ПЕТРА ГРИГОРЕНКА

DOTTING THE I AN OPEN LETTER

UKRAINIAN HELSINKI GROUP

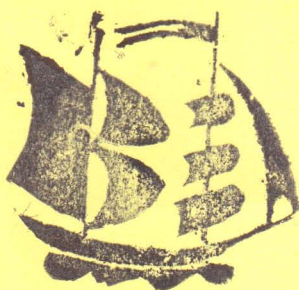
ON THE OCCASION OF THE SO-CALLED
" WESTERN REPRESENTATION "

OF

PETRO HRYHORENKO

ЛІАБАЗИС

З ВДЯЧНІСТЮ ХОЧЕМО ВІДМІТИТИ, ЩО СПОНЗОРОМ
ЦЬОГО ПЕРШОГО ЧИСЛА Є П. ДОМІЦЕЛЛА БАВІЙ,
ТОРОНТО, КАНАДА

"АНАБАЗИС"

БЕРЕЗЕНЬ 1980

В С Т У П

Даємо читачеві першу публікацію видавництва "АНАБАЗИС". Чому ця назва?

"Анабазис"... Клясичний твір старого грецького історика Ксенофонта про похід грецького війська до Азії й поворот додому.

П о х і д ч е р е з ч у ж и н у .

Те, що здійснює тепер українська нація, і тут, в діаспорі, і там, на Україні, де вавилонський полон застав нас не на чужій землі, а на нашій власній, як казала Леся Українка.

Похід через чужину додому, до власної державності і власного стилю життя.

Не ставимо собі певних рамок, але будемо публікувати в першу чергу "гарячий" матеріал - те, що диктується найпекучішими проблемами національного життя. І дуже символічно, що перше наше видання зачіпає проблему, від розв'язання якої залежать перспективи і шанси українців у вільному світі.

Деякі українські групи капітулювали перед обставинами й опустилися /разом з Григоренком/ до малоросійства й драгоманівщини, до рівня, що існував перед 1917-тим роком. Інші, що займають позицію тверду й принципову, виявились безпорадними й неефективними в умовах сучасного Заходу, бо досі живуть п с и х о л о г і ч н о в 40-их роках. З їхніми кам'яними со-

кирами дуже трудно воювати проти комп'ютерів, якими озброєні анти-українські сили, що стоять за плечима Григоренка й маніпулюють ним.

Хто переможе? - Залежить від нас. Усе залежить від того, чи спроможемося зібрати гурт сучасних українців, озброєних сучасною аргументацією; чи спроможемося протиставити Григоренкові націоналізм 80-тих років.

Саме це й починаємо; то мета "АНАБАЗИСУ".

КРАПКА НАД І

/Відкритий лист до Української Гельсінської Групи з приводу так званого "Закордонного Представництва" Петра Григоренка/

Кажуть, що кожне духове явище має свою карикатурну копію, і що все в історії повторюється двічі: у вигляді трагедії і в вигляді фарсу.

Створення Української Гельсінської Групи було принципово новим явищем в українському житті: вперше, після майже п'ятдесятирічної перерви, на Україні з'явилась легальна опозиція. Бути членом Групи - це постійний подвиг, що вимагає не одноразового зусилля, а прометеївського горіння на протязі довгих років. З часу заснування Групи йде постійне змагання між КГБ і українським визвольним рухом: чи переарештують Групу й вона припинить існування - чи навпаки: вона виживе й доведе тим самим невідповідність своєї появи.

Майже не залишилося на волі людей із того загалу, який започаткував Групу. Всі вони або сидять в таборах і на засланнях, або є на еміграції. Проте до складу Групи приходять все нові люди. В останні дні з'явилась інформація, що членами Групи стали Стус, Чорновіл, о.Романюк, Юрій Шухевич, Іра Сенік.

Але не пройшло ще й десяти літ від часу заснування, а Група вже має свою карикатурну копію на Заході. Кілька років тому до Америки приїхав Петро Григоренко. Його вітала українська громада, як кожного, хто багато років відсидів у совітських тюрмах або психіатричних лікарнях і виявив мужність у протиборстві з КГБ. Кожний з таких

навіть обмеженим людям стало ясно, що імперія, пофарбована в червоний колір, є такою самою московською імперією та виконує всі ті функції, які виконувала до большевицького перевороту.

Абстрагуймося від України - ми тут можемо бути необ'єктивні - і вдаймося до інших історичних паралелів. В Турецькій імперії турок міг бути біднішим від грека чи вірмена. Так воно й було: греки й вірмени виконували в імперії роль заможної класи. Турок міг працювати у грека, турок міг бути експлуатований економічно греком, але це не змінювало факту, що імперія була турецькою, і що турки були панівною нацією; що турецька імперія гнобила греків чи вірменів і зробила Грецію чи Вірменію своєю колонією. В російській імперії було те ж саме. Григоренко широко аргументує такими фактами, що Сталін був грузином, а не москалем, що Хрущов нібито є українцем /що дуже сумнівно/, що Брежнєв нібито є болгариним з роду й що, мовляв, російська нація не є більше панівною і не є гноблячою. Все це було й давніше: царицею в російській імперії була німкеня, Катерина II, яка не була взагалі Катериною, а Софією Ангальт-Цербст і походила з німецьких князів. Німці в її час склали у панівній верстві столиці більшість. До того був час в історії російської імперії, коли більшість єпископів були українцями, проте це не змінило факту, що імперія була російською, і що ті німці або українці просто служили російським інтересам. Перефарбування імперії в червоний колір відбулося якраз для того, щоб збаламутити людей і довести, що вона нібито вже не існує і що національне поневолення - справа минулого, а не сучасності. Тепер на світі залишилося мало наївних людей, які в те вірять.

П'йотр Григоренко має право створити будь-яку групу і виступати з тої позиції, з якої він виступає. Але він не має жодного права заявляти себе репрезентантом України, "закордонним представником" Української Гельсінської Групи. Фактично він грає роль диверсійну, бо створює враження в чужинців, що Україна не хоче самостійності, а хоче разом з Москвою боротися проти комунізму в межах однієї держави, однієї імперії. Його заява в Монреалі про те, що потрібна федерація України з Росією - це обурливий наклеп на Українську Гельсінську Групу, яка стоїть на самостійницьких позиціях. Це видно з її другого меморандуму. Це я знаю особисто з розмов із Лук'яненком, який привіз до табору між іншим і уривки з документів Групи, що фігурували на судовому процесі. Вони є доказом, що Українська Гельсінська Група має націоналістичні, самостійницькі позиції. Лук'яненко оповідав мені, що вже тоді, на початку існування Групи, він, Руденко, Бердник, Мешко та інші члени Групи мали клопіт з Григоренком, який жив тоді в Москві. Він уважався репрезентантом Групи, але цілий час, коли до нього приходили документи національного змісту, які ставили питання захисту національних прав, він відмовлявся передавати їх на Захід і казав, що це "націоналізм". Таким чином, він уже тоді різко розходився з позицією Української Групи і був у ній на маргінесовому становищі, слугуючи тільки тим, що грав роль зв'язкової ланки між Україною й Заходом. Фактично П'йотр Григоренко сформувався духовно в Москві й завжди стояв на російських позиціях.

В січні 1980 р. газети надрукували звернення 18-ти українських в'язнів (з них 8 - члени Гельсінської Групи)

народів Східного Союзу. Тут Григоренко виступає з антинаціональної позиції. Фронт визволення поневолених народів, про який він згадує, давно створений в таборах на Уралі. Його ініціаторами були українці - Антонюк, Калинець, і він уже дав кілька документів, у яких стверджується, що "східський народ - це грандіозний фарс". До його складу входять представники різних націй, але з позицією Григоренка він не має нічого спільного.

Невідомо, на яких принципах створено цю дивну групу, яку Григоренко називає "Закардонним Представництвом Української Гельсінської Групи"; цю "українську" групу, що наполовину складається з не-українців і розмовляє між собою по-російському. Хто має право бути в ній? Зрештою, крім Григоренка є на Заході принаймні ще дві особи, що претендують на право вважатися "закардонним представництвом" Української Групи. Трохи забагато... Ясна річ: ті, що були там, за дротами, у складі Групи, мають право репрезентувати її і за кордоном, але інші? Який сенс приймати людей вже тут, на Заході, до складу Групи? Вступ Шухевича, Чорновола, Стуса, Сенік до складу Групи - це справжній героїзм, тому що такий крок означає нові тортури, арешти, нові переслідування, нове слідство, особливо в людей, які перебувають в тюрмі або на засланні. Але вступити до цієї Групи в Америці - це фарс; це крок, який не вимагає жодної мужності. Це просто спосіб задовольнити амбіцію. Є люди біля Григоренка, які мали можливість вступити в Групу й на Україні, але там це означало піти до тюрми. Там вони не поспішали; вступили вже тут, на Заході.

Тут, на еміграції, можна сформувати цілі баталь-

й о н и й п о л к и "закордонного представництва"; бо принаймні кілька тисяч українців з України (та з комуністичного світу взагалі) опинилися за останні роки у вільному світі. Так, цих людей є кілька тисяч, але це люди скромні, які не галасують, не репрезентують себе як борців, "дисидентів". Вони вважають себе за звичайних емігрантів.

За яким же принципом творить Григоренко свою групу? Як вибирає він з тих тисяч кілька осіб, достойних репрезентувати "закордонне представництво"? Він вибрав лише кількох, які згодні підписати його єдиногоділиму концепцію. Серед людей, які в останні роки приїхали з України, є Лехтер, автор фундаментальних статей на українські теми; є подружжя Колесників, яке могло б сказати більше про Україну, ніж Григоренко, бо вони ціле життя творять українську культуру; є Рем Багаутдінов, маляр, який теж виїхав недавно з України. Такі люди, взяті разом, дають правильне уявлення про сучасну Україну; але яке відношення має до цього генерал на емеритурі, що підбирає кількох згідних з його концепцією і творить нову а р м і ю в л а с о в а, що покликана воювати проти комунізму, але не проти імперії?

Як було вже сказано, деякі маргінесові політичні групи, що давно втратили живий контакт з Україною і з українською громадою в діаспорі, захопилися за Григоренка, як за останній шанс у намаганні довести, що націоналізм на Україні є "нетиповим" і що сучасна Україна є така, як Григоренко, а значить як і вони. Ці групи давно вже не вірять у внутрішні ресурси української людини, української духовості і орієнтуються на чужі чинники. З українською громадою

вони ще зв'язані автоматично, за інерцією; по-перше тому, що з їх напівкваліфікацією в американському житті їм немає місця, по-друге тому, що "національний даток" можна зібрати з українців, але не з американців. Немає потреби продовжувати дальшу аналізу цих груп; їхня політика - це їхня внутрішня справа. Досить лише сказати, що підтримуючи Григоренка й його заяву, ці групи ставлять себе разом з Григоренком за межами українського життя і забивають останній цвях у свою домовину.

Григоренко заявляє, що "провінційні націоналізми" заважають визволенню народів Совітського Союзу. За цією імперською термінологією, яку так охоче вживає Григоренко, "провінційні націоналізми" - це означає український, литовський, грузинський чи естонський національні рухи. Значить, націоналізм заважає визволенню нації? - Це те ж саме, якби хтось сказав, що сніг заважає... зимі. Зрештою, ця абсурдна теза є несподіванкою лише для людини з Заходу. А нам вона відома: ми її читали в Леніна.

Григоренко оголосив, що він із своєю групою поїде на Мадридську Гельсінську Зустріч і буде там боротись за "людські права". (Слів "Україна" й "українські інтереси" в цій заяві не знаходимо). На це наша відповідь: Ми поїдемо до Мадриду. Ми будемо виступати з позиції, яка каже, що національне право є найсвятішим із людських прав і що для нас, українців, найважливішим є перше зреалізувати своє право бути українцем. Ми будемо справжніми репрезентантами української справи в Мадриді.

В заяві на предмет Мадридської зустрічі Григоренко закликав українське населення складати кошти на його подорож.

На це ми заявляємо: ~~нехай цю нову~~ а р м і ю в л а с о -
в а фінансує Солженіцин! Власне, Солженіцинові потрібні
такі "українські" групи, які боролися б проти комунізму,
але не зачіпали б російську імперію; "українське" предс-
тавництво, яке без кінця говорило б, що на Україні когось
там вигнали з праці, ще когось болить печінка, але ніколи
не зачіпали б питання української самостійності.

Часом кажуть: Григоренко теж не проти самостійності
України. Але справа в тім, що тепер ніхто не виступає
проти слова с а м о с т і й н і с т ь. Солженіцин теж
каже, що Україні належить самостійність, а л е на дру-
гій сторінці заявляє, що самостійна Україна мусить мати
тільки "п'ять губерній". І російські "демократи" теж не
проти самостійності України, а л е кажуть, що це питання
мусить рішення референдум. Ніхто не відмовляє Україні пра-
ва на самостійність. Ленін теж не відмовляв. Ленін го-
ворив про право українців на самовизначення, а л е... і
вся суть у цьому а л е. Далі починалась мова: чи пот-
рібно відділятися, чи потрібно користуватися тим правом
на самовизначення і на відділення? Світська конституція
теж дає Україні право виходу з Світського Союзу, але ми
знаємо, яка реальна ціна цих слів, записаних у конституції.

Григоренко говорить цією мовою: я, мовляв, за вільну
Україну, а л е (знов а л е...) покищо разом з Москвою
треба боротися проти комунізму "за нашу й вашу волю", за
спільне визволення. Практично це означає боротись за
нову імперію, де царем буде Солженіцин чи Некрасов, а не
Брежнєв. Ми вже мали їх досить - тих московських "спіль-
ників" у боротьбі за волю, і кожний раз виявлялося, що
допомагаючи їм - ми будували їм нову імперію, а собі не

здобували нічого. Все лишалося як і було, тільки зростали в геометричній прогресії жертви, що їх український народ мусів платити за це "братерство". В царській імперії це були тисячі; в червоній імперії це вже мільйони українців, замучених у Сибірі. Скільки українців знищить нова імперія, яку готує нам Григоренко разом з "Новим Руским Словом" і організацією ветеранів московської армії, яку він очолює? Можемо твердо сказати: н і ! Вона вже нікого не знищить, бо обманути ще раз українців, як у 1917р., не вдасться. Український загаль уже досить дозрілий, щоб зрозуміти: від перефарбування імперії в якийсь новий колір вона не зникає, і витягнутий з московського мілітарного музею генерал Григоренко теж нікого не переконає. Це постать, застаріла на добру сотню літ, як і його ідеї. Він пропонує нам якесь архаїчне москвофільство, що давно вже вимерло навіть у найдаальших закутках Пряшівщини.

Скандалозна заява Григоренка заставила всі українські політичні й громадські сили висловитися й зайняти позиції. Ця ж проблема стоїть і перед людьми, що приїхали недавно з України: або підписатися під заявою Григоренка й тим самим поставити себе за межі української політики й українського життя, або заявити тверде н і. Не відомо, від імени кого зроблено заяву: особисто, чи від імени Групи, бо характерно, що навіть тих кілька людей, що їздили разом з Григоренком, мали конфлікт кілька разів, коли він висловлював дивуючі заяви про "федерацію" з Росією або про те, що русифікація не є рисою російського шовінізму, а " рисою совітської системи". Створюється враження, що в т.зв. "закордонному представництві" панує порядок, як в Червоній армії: Григоренко пише, а іншим пропонується підписати

без зайвих слів.

Нас тут є 36: тих, що поставили підписи під відкритим листом. Може нас бути 136 і 236, бо повторюємо: з комуністичного світу на Захід виїхало принаймні кілька тисяч українців за останні роки. Ми теж могли б створити "закордонне представництво". Але ми вважаємо, що вже досить маємо тих ЗП. Було вже "представництво", яке принесло до Степана Бандери "ухвалу з Краю" про те, що він не є більше Головою Проводу ОУН. Потім, без великого труду вияснили, що ця "ухвала" написана в КГБ.

Дійсність показала, що практика утворення "закордонних представництв" веде до фіяска. Надто малий зв'язок між Українською Гельсінською Групою і тими, що виїхали на Захід. Іде час, і погляди одних еволюціонізують в одному напрямі, погляди інших (тих, що живуть на Заході) - в іншому. Юрій Шухевич, свідомий націоналіст, син генерала Шухевича, є тепер членом Групи, - а його репрезентує на Заході російський генерал, що виступає проти націоналізму. Це і є ф а р с, про який ми писали на початку листа. Щоб він припинився, ми звертаємося з проханням до Української Гельсінської Групи: з а я в и т и о ф і ц і й н о про позбавлення Григоренка статусу представника Групи як особу, що своїми останніми заявами поставила себе за межі української політики.

Звичайно, ті люди, що були на Україні членами Гельсінської Групи і виїхали на Захід, далі мають право вважатися членами Групи. Вони заслужили це право довголітньою мужньою поставою, довголітнім спротивом брежнєвському ре-

жимові. Але ми вважаємо, що творити офіційне представництво Групи на Заході є неслухним. Українці на Україні й українська громада на Заході - надто різні світи. Вони повинні бути спільні в одному: разом змагатися за самостійність України. Але кожен з них повинен діяти, виходячи з власної ситуації

Отже, ми вважаємо, що ціла українська громада в діаспорі є голосом Воюючої України, який КГБ не має сили заглушити. Але присвоювати цю назву одній із груп є неправомірним. Тимбільше небезпечно наділювати такими функціями вихідців з комуністичного світу. Такі люди, як Григоренко, без жодного знання української традиції, з низькою культурою політичного мислення, і з малим політичним досвідом не вміють розібратися в ситуації на Заході, яка є набагато складнішою, ніж примітивна поліцейська система в Совітському Союзі, і легко стають жертвою обману різних кон'юктуристів.

Фактично це люди, яких взяли від дерев'яного плуга й поставили до комп'ютера, на якому вони не вміють навіть прочитати написи.

Цей лист є відкритий для підпису з боку будь-яких українських груп як на Україні, так і в діаспорі.

Ми закликаємо членів Української Гельсінської Групи поставитися з чуттям відповідальності до нашої позиції і зрозуміти її слухність. Ми розуміємо, що ставимо перед Групою нову проблему, яку досі розв'язувати не доводилось. Досі Група мала перед собою лише дику поліцейську силу й мусіла витримувати її тиск - важкий і брутальний, але прямолінійний.

Тепер, у зв'язку з ростом т р е т ь о ї е м і г - р а ц і ї з України, буде все більше спроб з боку Москви використовувати недозрілих людей для послаблення української громади на Заході, і Група змушена буде займати позицію в цих питаннях.

Так, це новий тягар - але це т р у д н о щ і р о с т у!

Виявилося, що останню к р а п к у н а д "І" Григоренко поставив уже після написання цієї статті. В зв'язку з підпалом українцями аерофлоту в Німеччині й совітських авт у Парижі він, з кількома прихильниками, видав заяву, в якій каже, що він "категорично проти" "терору" "українських націоналістів".

Що тут сказати? Згадаймо, як в окупованій Гітлером Франції підпільники нищили німецькі авт. І уявімо собі, що знаходиться група французів, яка осуджує цей "терор". Як назвати таких людей? Підчас Другої світової війни їх одностайно називали коляборантами й запродавцями. Так і ми назвемо Григоренка з його групою. Во тут уже не різниця поглядів - це звичайне запродавство.

Підписи: Валентин Мороз, Віталій Лехтер, Рем Багаутдинов, Стефан Журавський, Богдан Журавський, Володимир Смоляк, Іван Зельонка, Мар'ян Кош, Текля Карлицька, Христина Карлицька, Ярослава Карлицька, Ірина Карлицька, Ганна Сливка, Михайло Вілій, Зенон Знак, Володимир Зельонка, Ганна Гаргай, Марія Кош, Антін Баран, Євген Андрах, Євгенія Карлицька, Микола Філевич, Михайло Карлицький, Ольга Смоляк, Марія Журавська, Христина Журавська, Марія Баран, Микола Калічинський, Михайло Діман, Люба Діман, Мирослава Філевич, Василь Гаргай, Володимир Андрух, Володимир Журавський, Іван Безпалый, Євгенія Кудловська

INTRODUCTION

The following serves to introduce our readers to the first publication of "ANABASIS."

Why this name?

"Anabasis"...is defined as the classical work of the old Greek historian Xenophon about the expedition of the Greek army to Asia and back home to Greece.

This was a march through foreign lands.

The Ukrainian nation is now living through an "anabasis" both here in diaspora and there, in Ukraine, where Babylonian captivity ensnared us not on foreign soil, but on our own, to quote Lesya Ukrainka.

This is an expedition through a foreign land to eventual independence and an authentic life style.

We are not setting specific perimeters, but intend to first of all publish timely articles, covering the most important and current problems of Ukrainian life. Symbolic of this first issue is that it discusses a problem whose eventual solving may have a significant impact on the prospects of the Ukrainian emigration.

Some Ukrainian factions have capitulated along with General Hryhorenko and espouse Little Russian positions to a level which existed before 1917. Other factions, who espouse a principled and hard line, are no longer capable or effective under the circumstances of a contemporary world, because they continue to live psychologically in the 1940's. It is impossible to fight the computers used by the anti-Ukrainian forces who stand behind Hryhorenko and manipulate him with a weapon from the Stone age.

It is up to all of us to determine who will win this struggle. It all hinges on the fact of whether we will be able to gather a

group of contemporary Ukrainians armed with contemporary argumentation; it depends on whether we will be able to oppose the Hryhorenko mentality with the contemporary nationalism of the 1980's.

This we have begun to do; this is the purpose of "ANABASIS."

DOTTING THE I

(An open letter to the Ukrainian Helsinki Group on the occasion of the so-called "Western Representation of Petro Hryhorenko)

It is said that every spiritual phenomenon has its copy in caricature and that everything in history repeats itself twice: once as a tragedy and once as a farce.

The creation of the Ukrainian Helsinki Group was basically a new phenomenon in Ukrainian life, and for the first time in fifty years a legal opposition appeared in Ukraine. To be a member of this group is to continuously take an active part in deeds that demand a Promethean fire over many years. From the time of the founding of the group, a continuous struggle between the KGB and the Ukrainian liberation front has been waged: Either the members of the group will be arrested and the group will cease to exist, or, on the contrary, it will survive and thus prove that its emergence was not a perchance happening.

Very few of those who founded the group have remained free; all of them are either in the prison camps, in exile or have emigrated. Nevertheless, new people continue to join the group. According to the most recent information Stus, Chornovil, Rev. Romaniuk, Shukhevych and Senyk have become members of the group.

But although not even a decade has passed since the inception of the group, it already has its caricature copy in the West. Several years ago Petro Hryhorenko came to America. The Ukrainian community welcomed him as it did everyone else who spent many years in Soviet prisons or psychiatric hospitals and courageously opposed the KGB. Such persons deserve great respect for their capacity to endure. But it is a wholly different matter in regard to the positions on issues of those who have arrived from the Soviet Union. Here there

should be some discretion.

The Ukrainian community was very surprised by some of Hryhorenko's statements, which he made at the very beginning of his stay in the free world. It was very surprised when he joined the association of former members of the Red Army and even more surprised when he became the honorary head of a group who belonged to the army which has occupied and enslaved Ukraine to this very day. The community was surprised by his letter to Moscow in which he begged Brezhnev, as his commander, to improve the living conditions of his son. The community was surprised to see pictures of Hryhorenko wearing his Soviet decorations. The most notorious publicity was caused by his statement about "fascists" in the World Congress of Free Ukrainians who were supposedly "carrying their fascism into Ukraine."

Were these perhaps the errors of a person who had not yet oriented himself in the free world and had not yet put his thoughts in order after so many years of suffering? No, they were not. As a matter of fact, there were more scandalous statements by Hryhorenko. He was inspired by small, bankrupt political groups which lack any moral or political capital. They took advantage of Hryhorenko's errors, of his inexperience in matters concerning the nationality problem. A few small newspapers gave him a platform for his views, and he repeated his mistakes. For example, after having excused himself about the "fascist" statements, he later, encouraged by the editors of Narodna Volia, again repeated his phrase about the "fascists" this time in print.

These statements by Hryhorenko were scandalous, but the i was dotted by his last statement to the press, entitled "On the Question of National Independence and the Relationship between the Peoples of the Soviet Union." We read strange things in this statement, we learn some sensational news: he states that the Russian Empire has

Group, but when he received documents with a nationalistic content, which posed questions about the defense of national rights, he regularly refused to transmit them to the West, saying that such matters were "nationalism." In this way he even then diverged sharply from the position of the Ukrainian Group and played only a marginal role, that of a connecting link between Ukraine and the West. As a matter of fact, Pyotr Hryhorenko was educated and spiritually formed in Moscow and always took the Russian point of view.

In January of 1980 our newspapers printed the appeal to the United Nations of eighteen Ukrainian political prisoners (eight of whom are members of the Helsinki Group) wherein they express a very explicit stand: Ukraine is a Russian colony. They ask the United Nations to review the issue of the decolonization of the Soviet Union and the urgency of independence for Ukraine. Therefore, their position is a complete negation of Hryhorenko's statements who claims that there no longer is such a thing as Russian imperialism. How can he represent in the West the views of people who are diametrically opposed to his sentiments? The eighteen individuals who signed the recent declaration to the United Nations call themselves the Ukrainian National Liberation Front, therefore, they are nationalists and for independence. Is there anything in common between these people and the rights advocate Hryhorenko, in whose statements one has to search for the word Ukraine with a magnifying glass?

No foreign power wants us to become a monolith; no one wants Ukrainians in Ukraine and abroad to create a unity. There are many forces in the West, even among anti-communists, that want us to fight against communism but not against the Russian Empire. These forces find among Ukrainians immature persons and make them their mouthpieces, which propagate russophile ideas among the Ukrainian public. Now these forces have changed tactics: They no longer oppose the word Ukraine and they no

longer call a Ukrainian a Pole or a Russian.

They readily grant us our Ukrainianism so that we may not want a free Ukraine. Hryhorenko is actually one of these people. He is a Russian general of Ukrainian descent, who without a doubt, opposes the regime but opposes it from the viewpoint of a Russian and of Russian interests. We have had enough of these generals who were Ukrainian by birth, who loved to reminisce about the province of Poltava and their Poltavian childhood, who sometimes even wore an embroidered shirt at Little Russian events, but who built the empire and were Russians in their conceptual world view. Hryhorenko is also building the empire. It suffices only to mention his statement in Toronto that Ukrainian nationalists are "idiots who are celebrating the fifty year anniversary of their mistakes" and that their speaker is a "fool and a scoundrel," or his statement about the "federation" of Ukraine and Russia. In his latest document there is a scandalous statement to the effect that the impediment to a united front of the Nations of the USSR in their liberation struggle is "Russian chauvinism (mainly abroad)" and "provincial nationalism." Here he speaks the language of the official Russian propaganda, and it is no accident that Novoe Ruskoye Slovo writes that "General Hryhorenko spoke on behalf of Russians." At an Yugoslavian event Pyotr Hryhorenko also spoke on behalf of the Russians; so wrote the Russian press, and Hryhorenko did not demand a correction. He feels at ease in the role of a Russian representative.

Where does Russian chauvinism exist? In the Soviet Union or abroad? Who killed Ivasyuk? Who carried out the russification of all of the schools in Kharkiv and Donbas? Was this done by emigre Russian chauvinism? Not in the least, there are only remains of Russian chauvinism abroad; it is practically impotent. Real Russian chauvinism, the terrible beast that devours Ukraine and other nations, is in the Soviet Union and its

as a result of their limited qualifications, they have no place in American life; secondly, because the "national fund" can only be collected from Ukrainians and not Americans. There is no reason to prolong the analysis of these groups; their politics is their own internal matter. It is enough to say that in supporting Hryhorenko and his statements these groups place themselves (along with him) outside the bounds of Ukrainian life and drive the last nail into their coffin.

Hryhorenko states that "provincial nationalisms" are an obstacle to the liberation of the nationalities of the Soviet Union. This imperialist terminology which is so readily used by Hryhorenko, to wit "provincial nationalisms" refers to Ukrainian, Lithuanian, Georgian or Estonian national forces. Therefore, nationalism is a supposed obstacle to the liberation of nations? This is analogous to saying that snow is an obstacle for winter. After all, such an absurd thesis is only a surprise to a person in the West. We read this same thesis in the writings of Lenin.

Hryhorenko announced that he will go with his group to the Madrid Conference and there will defend "human rights." (The words Ukraine and Ukrainian interests are not to be found in his statement.) To this we answer: we will go to Madrid. We will defend the position that national rights are the most sacred of human rights, and that for us Ukrainians the most important matter is to gain our right to be Ukrainians. We will be the true representatives of Ukrainian interests in Madrid.

In his statement on the subject of the Madrid Conference Hryhorenko called on the Ukrainian public to donate money for the cost of his trip. To this we say: Let Solzhenitsyn finance this new Vlasovian army! For it is Solzhenitsyn who needs such "Ukrainian"

representation which would speak endlessly of how in Ukraine someone was fired from his job or how someone is suffering from a liver ailment but would never raise the issue of Ukrainian independence.

It is sometimes said that Hryhorenko is not against an independent Ukraine. But the point is that today no one objects to the word independence. Solzhenitsyn also states that Ukraine deserves to be independent but then on the very next page writes that an independent Ukraine should have only "five provinces." Russian "democrats" also are not against an independent Ukraine-but say that this question must be decided by a referendum. No one denies Ukraine the right to theoretical independence. Lenin also did not deny it. Lenin spoke of the right of Ukraine to self-determination but... and the whole problem lies in that qualification. Then the discussion begins: Is it necessary to break away? Is it necessary to make use of the right of self-determination and separation? The Soviet constitution also gives Ukraine the right to secede from the Soviet Union, but we know the actual price of these words.

Hryhorenko says the following: I am for a free Ukraine but (again a qualification) for the time being we have to fight against communism alongside the Russians "for our freedom and yours," for our mutual liberation. In practice this means fighting for a new empire, whose czar will be Solzhenitsyn or Nekrasov, not Brezhnev. We have had enough of those Moscovian "allies" in the struggle for freedom; it has turned out every time that in helping them we built for them a new empire and gained nothing for ourselves. Everthing has remained as it was, except for the rising geometrical progression of victims that the Ukrainian people have had to pay for this "brotherhood." In the czarist empire these victims numbered in the thousands; in the red empire they increased to millions of Ukrainians who lost their lives in Siberia. How many Ukrainians will be destroyed by

the new empire which Hryhorenko is preparing for us together with Novoe Ruskoye Slovo and with the red army veterans organization, which he heads. We can say resolutely -- no! The empire will not destroy anyone else because Ukrainians can no longer be misled as they were in 1917. The Ukrainian public is now mature enough to realize that painting the empire a different color will not make it disappear, and even General Hryhorenko, who has been dug out of Moscow's military museum, cannot convince anyone that it will. This is a person who is at least a good hundred years behind the times, as are his ideas. He offers us an antiquated Russophilism that has died out long ago, even in the farthest corners of Pryashiv.

Hryhorenko's scandalous statements have forced the Ukrainian community to clarify its views and take a stand. This problem also exists for those persons who have recently come from Ukraine: to sign Hryhorenko's statement and thus exclude themselves from Ukrainian politics and Ukrainian life, or to reply with a firm no. It is not clear in whose name the statement was made, whether individually or on behalf of the group; for, characteristically, even the few persons who travel with Hryhorenko have run into conflicts when he has expressed his astonishing views on the "federation" with Russia or that Russification is not a characteristic of Russian chauvinism but of the "Soviet system." One gets the impression that the so-called "Western Representation" is run like the Red army: Hryhorenko writes the statement, then proposes that others sign without any superfluous discussion.

Thirty six of us have signed this letter. There could have been 136 or 236, for we repeat: in recent years at least several thousand Ukrainians have come to the West from the communist world. We too could have formed a Western representation, but we believe that there

are enough of these representations. Some time ago there was a "representation" that brought Stepan Bandera a "resolution from home" to the effect that he was no longer the head of the Organization of Ukrainian Nationalists. Later it was shown without any great difficulty that this "resolution" was written by the KGB.

Reality has proven that the practice of forming "Western representations" results in fiascoes. There is very little contact between the Ukrainian Helsinki Group and those who have left for the West. Time passes. The views of the former evolve in one direction; the views of the later in another. Yury Shukhevych, a conscious nationalist, the son of General Shukhevych, is a member of the Group, but he is "represented" in the West by a Russian general who speaks out against nationalism. This is the farce mentioned at the beginning of this letter. In order to put an end to it we appeal to the Ukrainian Helsinki Group to officially deprive Hryhorenko of his status as the Group's representative since in his last statements he has placed himself outside the bounds of Ukrainian politics.

To be sure, those persons who were members of the Helsinki Group in Ukraine and emigrated to the West have the right to consider themselves members of the group. They have earned this right by their courageous stand and their long opposition to the Brezhnev regime. But we believe that to create an official representation of the Group in the West is a mistake. Ukrainians in Ukraine and Ukrainians in the West live in two different worlds. They should be united in one thing: the mutual struggle for Ukraine's independence. Both of them, however, should act on the basis of their individual circumstances.

Therefore, we believe that the whole Ukrainian community in the West is the voice of Combative Ukraine, which the KGB does not have the power to silence. But for one group to appropriate this name for

itself is not legal. It is even more dangerous to assign such functions to those who have just come from the communist world. Such people as Hryhorenko, with little knowledge of Ukrainian traditions, with a low level of political thought and little political experience, have difficulty in comprehending the situation in the West, which is very much more complicated than the primitive political system in the Soviet Union. Such people easily become the dupes of various factions. Actually, these are people who have been taken from behind a wooden plow and put in front of a computer on which they cannot even read the symbols.

This open letter may be signed by any Ukrainian group, whether in Ukraine or abroad.

We call upon the members of the Ukrainian Helsinki Group to address themselves to our position with a sense of responsibility and to recognize its justness. We understand that we place a new problem before the group, a problem which until now there has been no need to consider. Until now the Group has faced only the savage power of the police state, whose pressure it has had to resist. That pressure which is so hard and brutal but straightforward.

Now, with the growth of a third emigration from Ukraine, Moscow will increase its attempts to take advantage of misguided persons in order to weaken the Ukrainian community in the West, and the Group will be forced to take a stand on these questions.

Yes, these are new burdens, but these are the pains of growth.

It has now become evident that the last dot on the i Hryhorenko has placed after the writing of the above. He has published a declaration along with several others, in regard to the burning by Ukrainians of a plane in Germany and a Soviet auto in Paris. In this declaration he states that he is categorically against the "terror" of "Ukrainian nationalists."

What can one say in regard to such a declaration? Let us recall the occupation of France by Hitler and imagine that the underground destroyed German cars. What would have happened if a group of Frenchmen condemned this "terror?" What would they call these people? During the second World War they would have been called collaborators and traitors. Hryhorenko and his group deserve the same, since here we are dealing not with a difference of opinion but a sell out.

